

POZARZĄDOWY
FUNDUSZ
POŻYCZKOWY

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

**„Fundusz Pożyczkowo - Poręczeniowy
jako narzędzie zapewnienia trwałości
instytucji ekonomii społecznej”**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

POZARZĄDOWY FUNDUSZ POŻYCZKOWY

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

SPIS TREŚCI:

INFORMACJE O STRATEGII	5
I. UZASADNIENIE.....	7
1. Opis problemów.....	7
2. Wnioski i wiedza pogłębiona wynikami badań.....	7
3. Przyczyny i skala występowania opisywanych problemów	10
4. Konsekwencje istnienia zidentyfikowanych problemów	11
5. Uzasadnienie formy prawnej Funduszu.	12
II. CEL WPROWADZENIA INNOWACJI.....	13
III. OPIS INNOWACJI, W TYM PRODUKTU FINALNEGO.....	17
1. Na czym polega innowacja?	17
2. Grupy docelowe.....	18
3. Jakie warunki muszą być spełnione, by innowacja działała właściwie?	21
4. Jakie efekty może przynieść zastosowanie innowacji?.....	22
5. Elementy obejmujące innowacje, w tym produkt finalny.....	24
IV. PLAN DZIAŁAŃ W PROCESIE TESTOWANIA PRODUKTU FINALNEGO.....	27
2. Wydzielenie Funduszu w ramach struktury organizacji pozarządowej.....	27
2. Przygotowanie funkcjonowania Funduszu	27
3. Udzielanie pożyczek/poręczeń podmiotom ekonomii społecznej.....	27
4. Prowadzenie Wsparcia okołofunduszowego	29
5. Tworzenie Funduszu w oparciu o formę spółdzielni osób prawnych	30
V. SPOSÓB SPRAWDZENIA CZY INNOWACJA DZIAŁA	33
VI. STRATEGIA UPOWSZECHNIANIA.....	36
1. Cel działań upowszechniających.....	36
2. Grupy, do których będą kierowane działania upowszechniające.....	36
3. Plan działań i ich charakterystyka.....	32
VII. STRATEGIA WŁĄCZANIA DO GŁÓWNEGO NURTU POLITYKI	39
1. Cel działań włączających produkt do głównego nurtu polityki	39

2. Grupy docelowe działań włączających produkt do głównego nurtu polityki i praktyki oraz charakterystyka działań.....	39
VIII. KAMIENIE MIŁOWE II ETAPU PROJEKTU	42
IX. ANALIZA RYZYKA.....	43
1. Identyfikacja potencjalnych zagrożeń	43
2. Sposób ograniczenia najważniejszych zagrożeń.....	43
LISTA ZAŁĄCZNIKÓW	45

INFORMACJE O STRATEGII

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

Temat innowacyjny: **Poszukiwanie skutecznych metod zapewnienia trwałości funkcjonowania instytucji ekonomii społecznej**

Nazwa projektodawcy:

Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych (Lider),

Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „SZANSA”,

Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych,

Forum Aktywności Lokalnej,

Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej.

Tytuł projektu: **Fundusz Pożyczkowo - Poręczeniowy jako narzędzie zapewnienia trwałości instytucji ekonomii społecznej**

Numer umowy: **POKL.07.03.00-02-202/10-00**

POZARZĄDOWY FUNDUSZ POŻYCZKOWY

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

I. UZASADNIENIE

1. Opis problemów

Sektor ekonomii społecznej charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem. Na Dolnym Śląsku funkcjonuje ok. 9000 podmiotów ekonomii społecznej. W tym zdecydowaną większość stanowią organizacje pozarządowe (stowarzyszenia -7458 i fundacje -1077, dane czerwiec 2011¹), spółdzielnie socjalne (23)². Pozostałe podmioty zaliczane do sektora ekonomii społecznej to m.in. Zakłady Aktywności Zawodowej, Centra Integracji Społecznej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, których organami prowadzącymi są jednostki samorządu terytorialnego czy właśnie organizacje pozarządowe.

Pomimo tak dużej liczebności $\frac{3}{4}$ organizacji pozarządowych nie posiada rezerw finansowych³, które pozwalałyby na zapewnienie trwałości ich działań i zbudowanie stabilności finansowej. Największe problemy, z jakimi stykają się organizacje pozarządowe, to zła sytuacja finansowa oraz trudności w pozyskiwaniu środków. Większość podmiotów wymienia te problemy jako kluczowe. Organizacje pozarządowe swoje działania najczęściej finansują ze składek członkowskich, funduszy samorządowych i rządowych, darowizn od osób fizycznych oraz darowizn od instytucji i firm⁴. Niestety, nie posiadając rezerw finansowych organizacje mają trudności z terminową realizacją działań (opóźnienia przepływów finansowych).

Bardzo niski jest również odsetek tych organizacji, które prowadzą działalność gospodarczą, nie wspominając o dochodach, które z niej płyną. Jedynie co 10 badany podmiot zadeklarował uzyskiwanie dochodu z tego typu działalności⁵. Organizacje pozarządowe, jak i spółdzielnie socjalne nie dysponując dużym budżetem rocznym nie są w stanie odpowiednio się rozwijać. Niski potencjał finansowy powoduje problemy z inwestowaniem w działania, rozwój kadry czy w profesjonalne przygotowanie usług.

2. Wnioski i wiedza pogłębiona wynikami badań

Uzasadnienie opracowania innowacyjnego rozwiązania oparto na:

1. **Wynikach badań jakościowych**, przedstawionych w „Raporcie z Badania Dotyczącego Możliwości Stworzenia i Rozwoju Funduszu Pożyczkowo – Poręczeniowego dla Podmiotów Ekonomii Społecznej w Województwie Dolnośląskim”⁶, przeprowadzonych wśród grup (odbiorcy, użytkownicy), do których skierowane są instrumenty wsparcia.

A. Pierwsza z grup to przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej – organizacji pozarządowych i spółdzielni socjalnych (60 przedstawicieli, w tym przedstawiciele zarządów oraz osób odpowiedzialnych

¹ www.stat.gov.pl

² Badania własne na potrzeby projektu „Fundusz Pożyczkowo - Poręczeniowy jako narzędzie zapewnienia trwałości instytucji ekonomii społecznej”

³ Podstawowe fakty o organizacjach pozarządowych, Raport z badania 2010 Badania aktywności obywatelskiej Jan Herbst, Jadwiga Przewłocka. Klon Jawor

⁴ Badania własne ..op.cit.

⁵ Raport „Potrzeb i możliwości podmiotów integracyjno - społecznych województwa dolnośląskiego” UMWD 2010

⁶ Badania własne ..op.cit.

za finanse w organizacji). Dobór próby miał charakter celowy – w pierwszej kolejności zostały wybrane podmioty spełniające co najmniej jedną z poniższych przesłanek:

- prowadzenie działalności gospodarczej – niezależnie od formy prawnej;
- prowadzenie działalności odpłatnej;
- posiadanie doświadczenia w korzystaniu z pożyczek.

W dalszej kolejności badaniu poddane zostały podmioty prowadzące wyłącznie działalność nieodpłatną i/lub nieubiegające się do tej pory o pożyczki/poręczenia. W tej grupie dobierano organizacje realizujące projekty, zwłaszcza dofinansowywane ze środków Unii Europejskiej. Dobór właściwości wybranych do badania podmiotów dokonywany był w oparciu o założenie, że mają one wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa ubiegania się tychże podmiotów o pożyczkę w przyszłości.

B. Druga grupa badawcza to przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego (40 przedstawicieli, w tym skarbnicy, prezydenci, burmistrzowie, wójtowie lub ich zastępcy oraz osoby odpowiedzialne za współpracę z organizacjami pozarządowymi).

Badanie prowadzone było w terminie od 1 czerwca do 31 sierpnia 2011 roku i obejmowało:

- analizę danych zastanych,
- zogniskowane wywiady grupowe – ogółem przeprowadzono pięć wywiadów: trzy z przedstawicielami podmiotów ekonomii społecznej i dwa z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego,
- standaryzowane wywiady indywidualne – łącznie 100 wywiadów, w tym 60 wywiadów z przedstawicielami podmiotów ekonomii społecznej i 40 wywiadów z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego.

Uzasadnienie oparto również na trzech analizach:

2. **„Analiza przeszkód dotyczących zakładania spółdzielni socjalnych”**, której celem było ustalenie głównych barier utrudniających klientom urzędów pracy sięganie po dotacje na zakładanie nowych spółdzielni socjalnych lub przystępowanie do istniejących spółdzielni socjalnych. Analizę przeprowadzono na podstawie badań 100% dolnośląskich powiatowych urzędów pracy.

3. Analiza **„Dostępność oferty pożyczek w bankach dla podmiotów ekonomii społecznej”**, której celem było przebadanie oferty banków funkcjonujących w Polsce, w szczególności posiadających oddziały na terenie województwa dolnośląskiego, pod kątem produktów dostępnych dla podmiotów ekonomii społecznej w szczególności dla organizacji pozarządowych i spółdzielni socjalnych.

4. **„Analiza oferty kredytowej banków i instytucji kredytowych”**, której celem było przeanalizowanie procedur udzielania pożyczek przez banki i instytucje kredytowe funkcjonujące w Polsce (proces kredytowania). Zaznajomienie z procedurami funkcjonującymi w sektorze bankowym posłużyło określeniu zagadnień, które mogą być najbardziej problematyczne dla podmiotów ekonomii społecznej, aby następnie móc je wyeliminować, a co za tym idzie, w pełni dostosować do ich potrzeb produkty oferowane przez Fundusz.

Badania własne potwierdzają również problem związany z płynnością finansową przebadanych podmiotów. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że uzyskane do tej pory pożyczki (tak zadeklarowało 84,7% podmiotów) służyły przede wszystkim finansowaniu „trwania” organizacji (tj. utrzymanie płynności finansowej). Najważniejszą trudnością wśród przebadanych podmiotów, które pokusiły się o skorzystanie z dostępnej na rynku oferty pożyczkowej/kredytowej, były niemałe odsetki, na poziomie ok. 12-20% ⁽⁷⁾.

Jak pokazują przytoczone wcześniej dane, w porównaniu do liczby stowarzyszeń i fundacji (ok 8,5 tys.), liczba spółdzielni socjalnych (23) stanowi zaledwie ułamek funkcjonujących podmiotów ekonomii społecznej. Po przeanalizowaniu problemu pod kątem pozyskiwania dostępnych w powiatowych urzędach pracy środków na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej przez osoby fizyczne (podmioty na dzień dzisiejszy nie mogą korzystać z tej formy wsparcia) ustalono, że we wszystkich 26 funkcjonujących na terenie woj. dolnośląskiego powiatowych urzędach pracy dużym zainteresowaniem cieszą się środki na podjęcie działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne. Niewiele jednak urzędów pracy w ciągu 7 lat udzieliło wsparcia klientom zainteresowanym środkami na założenie bądź przystąpienie do spółdzielni socjalnych (od 2004 r. istnieje możliwość udzielania tego typu dotacji). Jak wynika z analizy wszystkich powiatowych urzędów pracy, zainteresowanie środkami na założenie spółdzielni socjalnej nie przekłada się na liczbę składanych wniosków o dotacje na ich założenie. Jeśli powiatowe urzędy pracy dysponują środkami na ten cel, to główną barierą uniemożliwiającą pozyskanie środków jest kwestia poręczenia. Ponad 70% urzędów, które przyjmowały wnioski osób fizycznych wskazało zabezpieczenia jako czynnik sprawiający najwięcej trudności osobom chcącym pozyskać środki na ten cel. Jak wskazała Analiza, większość urzędów preferuje jako formę zabezpieczenia (poza wekslem) poręczenia osób trzecich, co w przypadku osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, jest kwestią stanowiącą duży problem. Taka sytuacja w konsekwencji jest podstawową barierą utrudniającą powstawanie nowych spółdzielni socjalnych na terenie woj. dolnośląskiego. W związku z powyższym dopasowano formułę tworzonego Funduszu do możliwości ubiegania się o poręczenia przez osoby fizyczne chcące założyć nową spółdzielnię socjalną lub przystąpić do już istniejącej spółdzielni socjalnej co może stanowić istotny czynnik rozwoju tej formy prawnej podmiotów ekonomii społecznej.

Odpowiedzią na potrzebę badanych jest utworzenie Funduszu dostosowanego do specyfiki podmiotów ekonomii społecznej udzielającego zwrotnych instrumentów finansowych i poręczeń dla osób fizycznych chcących założyć lub przystąpić do spółdzielni socjalnej. Na pytanie czy zdaniem ankietowanych na terenie województwa dolnośląskiego jest potrzeba funkcjonowania wyżej wspomnianego Funduszu, ponad 73% odpowiedzi twierdzących udzieliły jednostki samorządu terytorialnego. Natomiast wśród badanych podmiotów ekonomii społecznej wszystkie zapytane odpowiedziały twierdząco⁽⁸⁾.

Niemal połowa badanych (45,4%) wyraziła pogląd, iż tego typu Fundusz powinien być narzędziem wspierającym rozwój podmiotów ekonomii społecznej, sprzyjającym dywersyfikacji ich dochodów. Za

⁷ *ibidem*

⁸ *ibidem*

możliwością wsparcia uruchomienia bądź rozwoju działalności odpłatnej lub gospodarczej opowiedziało się odpowiednio 22,1% (odpłatna) i 23,3% (gospodarcza) badanych⁽⁹⁾.

3. Przyczyny i skala występowania opisywanych problemów

Na podstawie przeprowadzonych badań, materiału zastanego, ekspertyz i analizy udało się wyodrębnić główne przyczyny problemów związanych z trwałością funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej:

a) **Oferta komercyjnych instytucji udzielających pożyczek nie jest dostosowana do specyfiki** ubiegających się o nie podmiotów ekonomii społecznej. Oferta istniejąca obecnie na rynku została oceniona przez większość badanych jako niesatysfakcjonująca – ocenę taką zgłosiło prawie 60% respondentów⁽¹⁰⁾.

b) **Brak jest formularzy/procedur bankowych** uwzględniających specyfikę funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej. Za największe trudności przy ubieganiu się o pożyczkę podmioty ekonomii społecznej uznały przede wszystkim niedostosowanie procedur do ich specyfiki (wymagania jak przy komercyjnych podmiotach, np. konieczność wykazania zysku (29,2% wskazań), nadmiernie rozbudowaną biurokracją wymagającą przygotowania sporej liczby dokumentów (20,8%)⁽¹¹⁾.

c) **Kadra obsługująca proces kredytowy/pożyczkowy (doradcy kredytowi) nie zna specyfiki** sektora ekonomii społecznej. Stąd blisko u 40% badanych najczęstszym warunkiem koniecznym dotyczącym udzielania pożyczek dla podmiotów ekonomii społecznej jest opiekun znający przede wszystkim specyfikę działania ww. podmiotów⁽¹²⁾.

d) **Niski jest potencjał finansowy podmiotów ekonomii społecznej**⁽¹³⁾. 2/3 respondentów na pytanie o powody nie uzyskania pożyczki odpowiedziało, że przyczyną był niewystarczający wynik finansowy za rok poprzedni. Pojawiły się również odpowiedzi: *Potraktowano nas jak zwykłego klienta komercyjnego; Bank nie udziela pożyczki fundacjom; Banki nie chcą rozmawiać ze spółdzielniami socjalnymi*⁽¹⁴⁾. Badania wskazują że niski potencjał finansowy, a często jego brak jest kluczową przeszkodą w realizacji zadań publicznych przez podmioty ekonomii społecznej. Mają one małe szanse ubiegania się również o zamówienia publiczne, dlatego że nie są w stanie podjąć finansowo procesu ich pozyskania ani realizacji.

e) **Większość instytucji finansowych w Polsce nie ma produktów wprost kierowanych do podmiotów ES**. W ankiecie telefonicznej przeprowadzonej wśród banków w listopadzie 2011 roku tylko dwa z nich zadeklarowały, że posiadają ofertę adresowaną do organizacji pozarządowych (PKO S.A. i Bank Ochrony Środowiska). Jednak pomimo dostępności przedstawiana oferta wymaga posiadania przez organizację odpowiedniego majątku rzeczowego oraz podmiot musi funkcjonować na rynku powyżej 12

⁹ *ibidem*

¹⁰ *ibidem*

¹¹ *ibidem*

¹² *ibidem*

¹³ *ibidem*

¹⁴ *ibidem*

miesiący. Z badań wynika, że 60%⁽¹⁵⁾ organizacji nie posiada żadnego istotnego majątku. Również dwa banki posiadają ofertę kierowaną do organizacji pozarządowych, które chciałyby rozpocząć działalność zarobkową, ale są to w istocie oferty kierowane do małych i średnich przedsiębiorstw. Więc w praktyce okazuje się, że możliwość skorzystania z tego typu oferty przez organizacje pozarządowe jest tylko hipotetyczna. Żaden bank natomiast nie posiada oferty i nie udziela pożyczek spółdzielniom socjalnym, nawet te banki które deklarują posiadanie produktów dla organizacji pozarządowych⁽¹⁶⁾.

f) **Niska jest wiedza oraz umiejętności z zakresu zarządzania finansami.** Wg badań UMWD z 2010 r. 77% organizacji pozarządowych wskazuje, że najbardziej przydatna dla ich rozwoju jest forma konsultacji - indywidualne podejście, bezpośrednia forma kontaktu i łatwiejszy kontakt. Blisko 50% organizacji potrzebuje wsparcia w zakresie zarządzania finansami⁽¹⁷⁾, stąd właśnie taki aspekt został uwypuklony w jednym z produktów Wsparcie okołofunduszowe.

g) **Brak funkcjonującego na terenie woj. dolnośląskiego Funduszu** skierowanego wyłącznie do podmiotów ekonomii społecznej, który jest potrzebny ze względu na wskazaną w poprzednich punktach specyfikę. Wszystkie badane podmioty ekonomii społecznej uważały, że na terenie województwa dolnośląskiego istnieje potrzeba funkcjonowania Funduszu dostosowanego do specyfiki sektora⁽¹⁸⁾.

4. Konsekwencje istnienia zidentyfikowanych problemów

- a) Mała oferta komercyjna (banki) skierowana do organizacji pozarządowych⁽¹⁹⁾;
- b) Brak oferty komercyjnej (banki) skierowanej do spółdzielni socjalnych⁽²⁰⁾;
- c) Nieznajomość sektora przez instytucje finansowe, skutkująca problemem w zakwalifikowaniu podmiotów ekonomii społecznej do procedur dot. udzielenia pożyczki⁽²¹⁾;
- d) Kwalifikowanie organizacji pozarządowych ubiegających się o pożyczki/kredyty w bankach do grupy małych i średnich przedsiębiorstw⁽²²⁾;
- e) Niski potencjał finansowy podmiotów ekonomii społecznej przekładający się na niską wiarygodność w stosunku do potencjalnych partnerów, jednostek samorządu terytorialnego, kontrahentów, sponsorów itp.⁽²³⁾;
- f) Niewystarczające wsparcie doradców finansowych w bankach, wynikające z nieznajomości specyfiki sektora⁽²⁴⁾;

¹⁵ Podstawowe fakty ..op.cit.

¹⁶ Badania własne ..op.cit.

¹⁷ Raport potrzeb i możliwości ..op.cit.

¹⁸ Badania własne ..op.cit.

¹⁹ http://www.bankier.pl/static/raport_NGO_2009.pdf,

²⁰ *ibidem*

²¹ Badania własne ..op.cit.

²² *ibidem*

²³ *ibidem*

²⁴ *ibidem*

- g) Niewielka liczba realizowanych zadań publicznych z powodu braku środków na zapewnienie płynności finansowej projektu ⁽²⁵⁾;
- h) Nieprzekazywanie zadań publicznych przez samorządy podmiotom ekonomii społecznej, bądź też przekazywanie ich tylko w części, ze względu na niski potencjał organizacyjno - finansowy podmiotów ekonomii społecznej, utrudniający zapewnienie ciągłości i terminowości realizowanego zadania w przypadku opóźnień w przepływach finansowych;
- i) Niewypłacanie zobowiązań finansowych na czas przez podmioty ekonomii społecznej, a co z tym związane, trudności w utrzymaniu stałej kadry;
- j) Niska profesjonalizacja podmiotów ekonomii społecznej związana z trudnościami z utrzymaniem stałej kadry;
- k) Trudności w uzyskaniu zaświadczeń o niezaleganiu z opłatami publicznymi (ZUS, US) w przypadku kłopotów z płynnością finansową;
- l) Trudności związane z pozyskiwaniem zewnętrznych źródeł finansowania, szczególnie tych, w których obowiązuje zasada refundacji środków lub długo czeka się na weryfikację sprawozdań częściowych dot. realizowanego zadania;
- m) Niska wiarygodność w oczach kontrahentów związana z terminowością regulowania zobowiązań finansowych.

5. Uzasadnienie formy prawnej Funduszu

Na bazie doświadczeń i praktyk przedstawionych przez partnera Włoskiego BIG Liguria w zakresie zwrotnych instrumentów finansowych dla podmiotów ekonomii społecznej, a także analizy prawnej polskich uwarunkowań dokonano wyboru najbardziej adekwatnej formy prawnej funduszu pożyczkowo - poręczeniowego. Głównymi zaletami spółdzielni osób prawnych jako podmiotu prowadzącego fundusz jest jej charakter wzajemnościowy, pozwalający z jednej strony na rozłożenie ryzyka finansowego na członków spółdzielni – zarówno podmioty prawne bezpośrednio (podmioty ekonomii społecznej) i pośrednio (jednostki samorządu terytorialnego) zainteresowane działalnością funduszu. Przyjęta forma umożliwi w sposób przejrzysty funkcjonowanie Funduszu ze względu na obowiązek przechodzenia lustracji przez spółdzielnie. Wybrana forma prawna funduszu – spółdzielnia osób prawnych – stanowić będzie element uzupełniający procesu testowania. Głównym elementem procesu testowania formy prawnej, będzie wyodrębnienie Funduszu w ramach działalności lidera projektu działającego na postawie prawa o stowarzyszeniach.

²⁵ *ibidem*

II. CEL WPROWADZENIA INNOWACJI

Cel wprowadzenia innowacji zakłada **zwiększenie możliwości zapewnienia trwałości funkcjonowania instytucji ekonomii społecznej poprzez utworzenie funduszu pożyczkowo - poręczeniowego na terenie województwa dolnośląskiego w okresie 30 miesięcy.**

Wskaźniki celu głównego:

1. Wysokość kapitału funduszu po okresie testowania liczona jako suma środków zgromadzonych na wyodrębnionym koncie Funduszu i zobowiązań spłacanych zgodnie z harmonogramem spłat (stanowiącym załącznik do umów między funduszem a podmiotami ekonomii społecznej).

Wartość wskaźnika sukcesu – 200 000 zł.

Uzasadnienie: zachowanie minimum nie pomniejszonej kwoty środków w stosunku do kwoty środków stanowiących środki początkowe Funduszu (przeznaczonych w ramach projektu innowacyjnego) świadczyć będzie o skuteczności produktów funduszu w zakresie: badania kondycji finansowej podmiotów ekonomii społecznej, adekwatności procedur związanych z monitorowaniem spłaty pożyczki, jak i wsparcia okółfunduszowego wzmacniającego kompetencje podmiotów ekonomii społecznej z zakresu zarządzania finansami. Poziom utrzymania ustalonego wskaźnika sukcesu świadczyć będzie o skuteczności stosowania produktów w zakresie niwelowania ryzyka utraty środków Funduszu.

2. Wysokość środków finansowych przekazanych do Funduszu powiększających kwotę pierwotną.

Wartość wskaźnika sukcesu – 10 % pierwotnej wartości Funduszu

Uzasadnienie:

Zwiększenie środków Funduszu o środki przekazane przez inny podmiot prawny pozwala rozwijać działalność Funduszu, co pośrednio zwiększa trwałość Funduszu. Przekazanie środków (zwiększających początkowy kapitał Funduszu) jest również potwierdzeniem oceny wiarygodności i niskiego ryzyka utraty środków przez inny podmiot prawny niż stowarzyszenie w ramach, którego Fundusz został wyodrębniony.

3. Wskaźnik rezultatu związanego z trwałością funkcjonowania Funduszu, stanowiący potwierdzenie realności zamierzonego przedsięwzięcia: Ilość podmiotów prawnych, które przystąpią do Funduszu tworzonego w formie spółdzielni osób prawnych

Wartość wskaźnika sukcesu – 4 w tym 3 podmioty ekonomii społecznej (2 organizacje pozarządowe, 1 spółdzielnia socjalna) i 1 samorząd terytorialny

Uzasadnienie:

Zapewnienie udziału w Funduszu zarówno podmiotów ekonomii społecznej jak i samorządów stanowić będzie potwierdzenie możliwości dalszego funkcjonowania Funduszu i pozyskiwanie kolejnych członków spółdzielni z pośród obu tych sektorów.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez następujące cele szczegółowe monitorowe przez podane niżej wskaźniki:

Cel szczegółowy 1:

Nabycie praktycznej wiedzy i umiejętności w zakresie tworzenia systemu wsparcia finansowego przez przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego.

Wskaźnik:

Liczba przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego zainteresowanych ofertą Funduszu – 30;

Źródła informacji i metody weryfikacji:

- Uczestnicy szkoleń dot. funkcjonowania Funduszu - przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego i przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej -30 os.- ankiety, wywiady
 - Kadra Funduszem (ankiety, wywiady)
 - Przedstawiciel/e instytucji współpracującej (np. Urząd Pracy)- 1-2 wywiady
-

Cel szczegółowy 2:

Zwiększenie stabilności finansowej wśród podmiotów ekonomii społecznej wśród podmiotów korzystających ze wsparcia Funduszu.

Wskaźnik 1:

Liczba udzielonych pożyczek - minimum 9;

Źródła informacji i metody weryfikacji wskaźnika 1:

- Wszyscy pożyczkobiorcy, którzy uzyskali pożyczkę (min. 9 podmiotów) – wywiady telefoniczne, ankiety
- Kadra Funduszu- wywiady

Wskaźnik 2:

Liczba „Planów działań usprawniających zarządzanie finansami”(w podmiotach ekonomii społecznej, które uzyskały pożyczkę) – 9

Źródła informacji i metody weryfikacji wskaźnika 2:

- Wszystkie podmioty ekonomii społecznych dla których utworzone były „Plany działań usprawniających zarządzanie finansami” (min. 9 podmiotów)- analiza dokumentów

Wskaźnik 3:

Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które skorzystają ze Wsparcia okołofunduszowego (w tym 9 podmiotów, które uzyskają pożyczkę) – 14;

Źródła informacji i metody weryfikacji wskaźnika 3:

- Podmioty ekonomii społecznej, które starały się o pożyczkę, ale jej nie otrzymały a skorzystali ze Wsparcia okołofunduszowego (5 podmiotów)- wywiady telefoniczne, ankiety

Wskaźnik 4:

Liczba udzielonych poręczeń - minimum 1;

Źródła informacji i metody weryfikacji wskaźnika 4:

- Wszyscy korzystający z poręczeń (min. 1 osoba) – wywiady telefoniczne, ankiety
 - Przedstawiciel/e instytucji współpracującej (np. Urząd Pracy)- 1-2 wywiady
 - Kadra Funduszu- wywiady
-

Cel szczegółowy 3:

Rozwój i profesjonalizacja oferowanych usług przez podmioty ekonomii społecznej korzystające ze wsparcia Funduszu.

Wskaźnik:

Wzrost liczby usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej korzystających ze wsparcia Funduszu- o 9.

Źródła informacji i metody weryfikacji:

- Wszyscy pożyczkobiorcy, którzy uzyskali pożyczkę (min. 9 podmiotów) – wywiady telefoniczne, ankiety, analiza dokumentów
- Kadra Funduszu- wywiady

Zarówno cel główny, jak i cele szczegółowe są tożsame z zapisami we wniosku o dofinansowanie projektu.

Po wprowadzeniu innowacji zostanie utworzony przynajmniej jeden instrument na terenie Dolnego Śląska w postaci Funduszu, dostosowanego do specyfiki podmiotów ekonomii społecznej, udzielającego zwrotnych instrumentów finansowych i poręczeń dla osób fizycznych chcących założyć lub przystąpić do spółdzielni socjalnej. Utworzenie Funduszu jest zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami podmiotów ekonomii społecznej (patrz uzasadnienie).

Celem Funduszu jest budowanie trwałości funkcjonowania dolnośląskich podmiotów ekonomii społecznej. Fundusz będzie miał charakter regionalny – swoim zasięgiem obejmie obszar województwa dolnośląskiego. Oferta Funduszu daje możliwość skorzystania ze wsparcia finansowego (m.in. pożyczki) i/lub okołofunduszowego (m.in.: tworzenie planów działań usprawniających zarządzanie finansami przy wsparciu opiekuna finansowego).

III. OPIS INNOWACJI, W TYM PRODUKTU FINALNEGO

1. Na czym polega innowacja?

Innowacja dotyczy wypracowania nowego modelu wsparcia podmiotów ekonomii społecznej w celu zapewnienia ich trwałości i stabilności. Realizatorzy niniejszego projektu podejmują systematyczne, przemyślane i zintegrowane działania edukacyjne zaadresowane do podmiotów do tej pory mocno zaniedbanych w tym zakresie. Innowacyjność przejawia się w dwóch wymiarach.

- **Formy wsparcia** (wiodąca innowacyjność) przejawiająca się w:

a) połączeniu we wsparciu działań okołofunduszowych z finansowym instrumentem zwrotnym dla podmiotów ekonomii społecznej. Takie połączenie nie tylko przyczyni się do zapewnienia większej trwałości podmiotów ekonomii społecznej w sferze finansowej, ale i wymusi podnoszenie przez kadry podmiotów ekonomii społecznej kompetencji w zakresie zarządzania finansami. Wsparcie okołofunduszowe będzie prowadzone metodą coachingu, który jest procesem inspirowania do doskonalenia umiejętności pod kierunkiem specjalisty, z wykorzystaniem zasobów wiedzy i umiejętności już posiadanych, a także odpowiednie zmotywowanie i towarzyszenie w procesie wprowadzania usprawnień. Dzięki takiej formie wsparcia okołofunduszowego podmioty ekonomii społecznej będą miały szansę efektywniej wykorzystać instrumenty finansowe, a działanie będzie nastawione na realizację zasady „dawania wędki”, a nie „ryby”;

b) uwzględnieniu w formie wsparcia specyfiki i potencjału podmiotów ekonomii społecznej, przejawiające się w dostosowanych procedurach udzielania wsparcia oraz dostosowaniu kryteriów i sposobu oceny wiarygodności potencjalnych pożyczkobiorców;

c) wykorzystaniu potrzeby wsparcia finansowego do zmiany postaw kadry zarządzającej podmiotami ekonomii społecznej (poprzez Wsparcie okołofunduszowe) i wykorzystanie jej w procesie budowania trwałości i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej. Zwiększenie motywacji do rozwoju kompetencji przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej w zakresie zarządzania finansami oraz podejmowania przez podmioty działalności zarobkowej;

d) proponowanych formach prowadzenia Funduszu

- wyodrębnieniu Funduszu w ramach działalności lidera projektu będącego podmiotem ekonomii społecznej oraz działającego na podstawie prawa o stowarzyszeniach,
- spółdzielni osób prawnych, gdzie członkowie spółdzielni będą wносить swój wkład do funduszu dostosowanego do specyfiki podmiotów ekonomii społecznej, udzielającego zwrotnych instrumentów finansowych i poręczeń dla osób fizycznych chcących założyć lub przystąpić do spółdzielni socjalnej. Taka forma prawna umożliwi uzyskanie efektu synergii potencjałów podmiotów ekonomii społecznej. Dzięki niewielkiemu zaangażowaniu samorządów efekt będzie mógł być wzmocniony. Inspiracją wykorzystania modelu spółdzielni dla działania Funduszu dla podmiotów ekonomii społecznej były doświadczenia włoskie, pozyskane u partnera ponadnarodowego projektu.

- **Grupy docelowej** – przejawiająca się w:

a) objęciu wsparciem dedykowanej grupy odbiorców, spełniającej kryteria bycia podmiotem ekonomii społecznej (organizacją pozarządową, spółdzielnią socjalną). Po raz pierwszy na terenie województwa dolnośląskiego podmioty ekonomii społecznej będą miały możliwość skorzystania ze zintegrowanych działań obejmujących wsparcie okołofunduszowe i zwrotne instrumenty finansowe świadczone przez podmioty wywodzące się z tego sektora i regionu;

b) zaangażowaniu w roli użytkowników Funduszu w formie spółdzielni osób prawnych, podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego. Fundusz wpierał będzie pośrednio, poprzez zapewnienie płynności finansowej, m.in. projekty zlecone w formie zadań publicznych przez samorządy podmiotom ekonomii społecznej. Zmniejszy to ryzyko zaburzenia harmonogramu realizacji działań, wpływając na cele i jakość usług zaplanowanych w ramach realizacji zadania publicznego.

2. Grupy docelowe

2.1. Odbiorcy - w wymiarze docelowym innowacja jest skierowana do trzech grup odbiorców:

a) Organizacje pozarządowe - działające na podstawie prawa polskiego, zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Na Dolnym Śląsku zarejestrowanych jest 8535 organizacji pozarządowych. Zdecydowana większość (87%) to stowarzyszenia. 13% stanowią fundacje. Największe dolnośląskie organizacje pozarządowe stanowią zaledwie 1,4% wszystkich organizacji. Ponad 40% organizacji pozarządowych to podmioty z najdłuższym stażem, działające co najmniej 10 lat. Organizacje działające krócej niż 3 lata stanowią 21,7%. Głównym obszarem działalności dolnośląskich organizacji pozarządowych jest edukacja i oświata (45%). Blisko 41% zajmuje się sportem i turystyką, 31% działa w obszarze pomocy społecznej, 30% w obszarze kultury i sztuki. Najrzadziej wspomniane obszary działalności organizacji pozarządowych na Dolnym Śląsku dotyczą spraw makrospołecznych – takich jak: państwo, prawo, polityka, grupy zawodowe, gospodarka i finanse. Składki członkowskie są zdecydowanie najpopularniejszym sposobem finansowania działalności organizacji pozarządowych. W ten sposób środki zdobywa prawie 70% dolnośląskich organizacji. Zazwyczaj nie są to jednak sumy znaczące. Prawie połowa organizacji uzyskuje przychód z darowizn i odpisów podatkowych. 12% organizacji zatrudnia od jednego do trzech pracowników. W każdej z tych największych pracuje na etacie ponad 50 osób. Jednak dwie trzecie podmiotów w związku z barierą finansową, nie zatrudnia ani jednej osoby. Organizacje częściej wybierają umowy cywilnoprawne, aby pozyskać pracowników. 5% zatrudnia w takiej formie od 4 do 5 osób, a pół procent więcej – od 6 do 10 osób. Najczęściej wskazywane przez organizacje pozarządowe bariery rozwojowe to: skomplikowane formalności związane z uzyskaniem dotacji (71% dolnośląskich organizacji). Biurokracja administracji publicznej stanowi przeszkodę dla 67% podmiotów, a 65% wskazuje na złą sytuację finansową organizacji. 43% organizacji pozarządowych na Dolnym

Śląsku dodatkowe środki finansowe przeznaczyłoby na zakup sprzętu związanego z obszarem działania, 31% szkoliłoby swoje kadry, 30% remontowałoby siedzibę.²⁶

b) **Spółdzielnie socjalne** - W Polsce zarejestrowanych jest 366 tego typu podmiotów, co daje województwu dolnośląskiemu 10 miejsce w Polsce pod względem liczby spółdzielni socjalnych (stan na koniec lipca 2011²⁷). Na terenie województwa dolnośląskiego zarejestrowane są 23 spółdzielnie socjalne, 15 z nich działa aktywnie⁽²⁸⁾. Wśród tych spółdzielni tylko jedna z nich to spółdzielnia socjalna założona przez osoby prawne (organizacje pozarządową). Wśród przebadanych 14 spółdzielni (70% ogółu) zrzeszonych jest 76 członków. Najbardziej powszechną formą zatrudnienia jest spółdzielcza umowa o pracę (37 osób, co daje 48,68%). Najrzadziej stosowane są umowy cywilnoprawne oraz umowy o pracę. Zdecydowana większość spółdzielni socjalnych prowadzi działalność usługową (78,57%), pozostałe zajmują się produkcją i sprzedażą (21,42%). Wśród spółdzielni, które zajmują się usługami, dominują usługi porządkowe (63,6%) oraz usługi budowlane (45,45%). Natomiast spółdzielnie, które zajmują się produkcją i sprzedażą, preferują wyroby gastronomiczne oraz wyroby ze szkła. Gdyby przyjrzeć się kwestii przychodów osiągniętych za rok 2010, to najwięcej spółdzielni mieściło się w przedziale do 50 tys. zł, co stanowi blisko 50% z nich. Jedynie 3 z nich są podmiotami, które osiągają przychody w przedziale od 100 tys. do 250 tys. zł. 1/4 spółdzielni socjalnych nie osiągnęła żadnego przychodu za rok 2010, wynika to jednak z faktu, że powstały one właśnie w 2010r. Osoby ze średnim wykształceniem stanowią ponad 60% osób z kadry zarządzającej podmiotu, pozostałe to osoby z wykształceniem wyższym, nieliczny odsetek stanowią osoby z wykształceniem podstawowym. W kadrze zarządzającej spółdzielni socjalnych nie widać znacznych różnic, jeśli chodzi o płeć (17 kobiet, 15 mężczyzn²⁹).

c) **Osoby fizyczne**, które zgodnie z zapisami ustawy o spółdzielniach socjalnych mają prawo do bycia założycielem lub członkami spółdzielni socjalnych i zdecydują się na wystąpienie o uzyskanie dotacji ze środków dostępnych funduszy publicznych na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej. Docelowo będą to osoby bezrobotne, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.3)). Przepisy ustawy stosuje się w szczególności do: osób bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, polegający na objęciu takiej osoby opieką pracownika socjalnego, który wspiera osobę bezdomną w uzyskaniu należnych świadczeń, kierowaniu na leczenie uzależnień, uzyskaniu zatrudnienia, uzyskaniu konsultacji prawnej i psychologicznej, rozwiązywaniu problemów rodzinnych i mieszkaniowych. Są to osoby uzależnione od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, uzależnione od narkotyków lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej, chore psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego, zwalniane z zakładów karnych,

²⁶ Raport potrzeb i możliwości ...*op.cit.*

²⁷ Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych, sierpień 2011

²⁸ Badania Fundacji Rozwoju Ekonomii Społecznej Wałbrzych 2011

²⁹ Badania Fundacji ...*op.cit.*

mające trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, uchodźcy realizujący indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, którzy podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Do niniejszej grupy należą także osoby niepełnosprawne, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.5)). Wszystkie te osoby muszą posiadać pełną zdolność do czynności prawnych.

Wymiar docelowy odbiorców:

POŻYCZKI - Na podstawie aktualnych doświadczeń Partnerstwa szacujemy, że z Funduszu o charakterze regionalnym w woj. dolnośląskim skorzysta ok. 15-40 podmiotów rocznie. Liczba podmiotów, jakie będą mogły korzystać z działającego Funduszu, jest uzależniona od kwoty, którą docelowo będzie dysponował Fundusz.

PORĘCZENIA – Biorąc pod uwagę dynamikę wzrostu spółdzielni socjalnych w ostatnich 3 latach na terenie Dolnego Śląska można wnioskować, że rocznie powstaje 3-4 spółdzielni socjalnych, co daje min. 15 osób potrzebujących poręczenia na uzyskiwane dotacje. Ilość osób mogących korzystać z Funduszu w zakresie poręczeń jest uzależniona od jego możliwości finansowych. Przy 15 osobach kwota udzielanych poręczeń mogłaby wynosić ok. 240 tys. rocznie.

2.2 Grupa użytkowników

Użytkownicy w wymiarze docelowym to wybrane podmioty reprezentujące sektor JST i podmiotów ekonomii społecznej z terenu Dolnego Śląska (reprezentowane przez grupę 30 osób fizycznych), które zdecydują się na partycypację finansową w podmiocie zarządzającym Funduszem w formie spółdzielni osób prawnych. Do wykorzystania i stosowania narzędzia szczególnie zachęceni będą przedstawiciele/lki jednostek samorządu terytorialnego ze Szklarskiej Poręby, Żmigrodu, Żarowa, Obornik Śląskich, które podpisały w tej sprawie listy intencyjne z Realizatorami na etapie konstruowania wniosku o dofinansowanie oraz pozostałych 164 gmin i 29 powiatów dolnośląskich. Ponadto Realizatorzy będą zachęcać przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej z Dolnego Śląska do zapoznania się z wypracowanym narzędziem i przystąpienia formalno – prawnego oraz finansowego do utworzonych struktur Funduszu. Grupa użytkowników reprezentowana będzie przez osoby fizyczne wytypowane w jednostkach samorządu terytorialnego i w podmiotach ekonomii społecznej z Dolnego Śląska.

3. Jakie warunki muszą być spełnione, by innowacja działała właściwie?

3.1. Warunki dla poprawnego funkcjonowania innowacji w wymiarze formy wsparcia:

- zapewnienie kompleksowego wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej obejmującego zwrotny instrument finansowy (pożyczkę) i wsparcie okołofunduszowe prowadzone metodą coachingu przez wykwalifikowaną i doświadczoną kadrę, co zwiększy kompetencje z zakresu zarządzania finansami oraz stabilność i niezależność finansową podmiotów ekonomii społecznej;
- zapewnienie środków na zwrotne instrumenty finansowe udzielane w formie pożyczki, które posłużą wsparciu płynności finansowej lub rozwojowi działalności odpłatnej/gospodarczej, co w konsekwencji przyczyni się do zapewnienia trwałości funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej;
- zapewnienie środków na poręczenia dla osób fizycznych na założenie nowej lub przystąpienie do już istniejącej spółdzielni socjalnej, co przyczyni się do zwiększenia liczby spółdzielni socjalnych w woj. dolnośląskim i zwiększenia udziału sektora ekonomii społecznej w aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- włączenie podmiotów ekonomii społecznej w tworzenie i funkcjonowanie Funduszu na zasadach wzajemnościowych w formie spółdzielni osób prawnych. Docelowo część odbiorców - podmiotów korzystających z pożyczek i poręczeń, staje się użytkownikami Funduszu, co na przykładzie doświadczeń włoskich, wzmacnia niezależność podmiotów ekonomii i zaangażowanie w rozwój sektora.

3.2. Warunki dla poprawnego funkcjonowania innowacji w wymiarze grupy objętej wsparciem:

- posiadanie specjalistycznej i szerokiej wiedzy na temat specyfiki funkcjonowania sektora ekonomii społecznej przez Realizatorów, w tym o mechanizmach finansowych potrzebnych ww. sektorowi;
- posiadanie wiedzy na temat sytuacji ekonomicznej i gospodarczej w regionie z uwzględnieniem specyfiki lokalnej i wiedzy na temat przedsiębiorczości społecznej przez Realizatorów;
- odpowiednia wiedza Realizatorów na temat potrzeb i oczekiwań przedstawicieli organizacji pozarządowych i spółdzielni socjalnych dotyczących wsparcia finansowego i merytorycznego z zakresu zarządzania finansami;
- doświadczenia i wiedza zdobyta w wyniku współpracy ponadnarodowej przez Realizatorów;
- stosowanie odpowiedniej i efektywnej formy komunikacji i promocji na temat działań dotyczących funkcjonowania Funduszu wśród przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej i samorządów poprzez odpowiednie i trafne pokazanie korzyści oraz możliwości rozwojowych wynikających z korzystania z produktu.

4. Jakie efekty może przynieść zastosowanie innowacji?

Zastosowanie innowacji spowoduje:

- Zwiększenie wiedzy wśród jednostek samorządu terytorialnego na temat zakładania i funkcjonowania Funduszu dostosowanego do specyfiki podmiotów ekonomii społecznej udzielającego zwrotnych instrumentów finansowych i poręczeń dla osób fizycznych chcących założyć lub przystąpić do spółdzielni socjalnej
- Zwiększenie wiedzy, motywacji i zaangażowania wśród organizacji pozarządowych i spółdzielni socjalnych do profesjonalnego zarządzania podmiotem ekonomii społecznej.
- Zmniejszenie kosztów i ułatwienie przedstawicielom organizacji pozarządowych i spółdzielni socjalnych z regionu Dolnego Śląska pozyskania środków finansowych na zapewnienie płynności finansowej projektów i rozwój działalności odpłatnej/gospodarczej podmiotów ekonomii społecznej.
- Zmniejszenie ryzyka problemów w spłacie zobowiązań dzięki zastosowaniu wsparcia okołofunduszowego.
- Możliwość replikowania Funduszu na terenie innych regionów.
- Udostępnienie kompleksowego narzędzia w formie Funduszu dostosowanego do specyfiki podmiotów ekonomii społecznej udzielającego zwrotnych instrumentów finansowych i poręczeń dla osób fizycznych chcących założyć lub przystąpić do spółdzielni socjalnej na terenie woj. dolnośląskiego.
- Zwiększenie udziału podmiotów ekonomii społecznej w życiu społeczno – gospodarczym poprzez wzrost kompetencji, wiarygodności i poprawy wizerunku w funkcjonowaniu tych podmiotów.
- Zwiększenie wiarygodności podmiotów ekonomii społecznej jako równoprawnego partnera wobec innych sektorów w rozwiązywaniu problemów społecznych.
- Zwiększenie trwałości funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej
- Zwiększenie szansy na rozwój usług podmiotów ekonomii społecznej dostosowanych do lokalnego i regionalnego rynku.

Koszt zaproponowanej innowacji w wymiarze docelowym jest niższy od obowiązującej praktyki.

Wynika to z:

- ograniczenia wymagań wobec odbiorców Funduszu;
- dopasowania oferty do potrzeb oraz specyfiki podmiotów ekonomii społecznej, umiejscowienia Funduszu w regionie, a nie w większym obszarze geograficznym (makroregion, kraj);
- ograniczenia ryzyka udzielanego wsparcia finansowego poprzez wykorzystanie wzajemnościowego charakteru proponowanej formy prawnej oraz zastosowania wsparcia okołofunduszowego.
- Innowacja zakłada wdrożenia rozwiązań - usług bardziej konkurencyjnych dla podmiotów ekonomii społecznej również w związku z niekomercyjnymi celami podmiotu prowadzącego Fundusz.

5. Elementy obejmujące innowacje, w tym produkt finalny

Innowacyjność przejawia się we wzajemnie przenikających się wymiarach tj. formy wsparcia oraz grupy docelowej. Wymiarem wiodącym jest wymiar formy wsparcia, jednak na etapie badań i analiz został on poszerzony o wymiar innowacyjności ze względu na grupę docelową objętą wsparciem. Doprecyzowano również **wstępny produkt finalny projektu innowacyjnego „Fundusz Pożyczkowo - Poręczeniowy jako narzędzie zapewnienia trwałości instytucji ekonomii społecznej”**, który będzie składał się z następujących części:

1. Instrukcja powołania Funduszu w ramach funkcjonującego podmiotu ekonomii społecznej (stowarzyszenie) oraz sposób zarządzania Funduszem.
2. Instrukcja powołania Funduszu poprzez powołanie nowego podmiotu ekonomii społecznej (spółdzielnia osób prawnych) oraz sposób zarządzania Funduszem.
3. Zasady udzielania pożyczek dla podmiotów ekonomii społecznej .
4. Zasady udzielania poręczeń dla osób fizycznych zakładających bądź przystępujących do spółdzielni socjalnych.
5. Instrukcja postępowania w przypadku problemów ze ściągalnością pożyczek i odzyskiwaniem zrealizowanych poręczeń.
6. Zasady udzielania wsparcia okołofunduszowego dla podmiotów ekonomii społecznej.

W związku z powyższym opis innowacji różni się od opisu zawartego we wniosku o dofinansowanie projektu.

Innowacyjność przejawia się wymiarze **Formy wsparcia** w:

- ofercie pożyczek i poręczeń bazującej na zdiagnozowanych potrzebach, wynikających z badań przeprowadzonych w pierwszym etapie realizacji projektu, analiz i ekspertyz. Oferta dopasowana została do specyfiki podmiotów ekonomii społecznej. Innowacyjność oferty dotyczy produktów: zasad udzielania pożyczek (produkt nr 3), wsparcia okołofunduszowego (6), zasad udzielania poręczeń (4), pośrednio produktów dotyczących formy prawnej (1 i 2).
- kompleksowości oferowanego wsparcia – połączenie zwrotnego instrumentu finansowego, jakim jest pożyczka (3) ze wsparciem okołofunduszowym (6). Jak wynika z badań, istnieje potrzeba nie tylko pomocy doraźnej w postaci „zastrzyku gotówki”, ale również pomocy w usprawnieniu zarządzania finansami w podmiotach ekonomii społecznej.
- obligatoryjnym powiązaniu zwrotnego instrumentu ze wsparciem okołofunduszowym stanowiącym dodatkowe zabezpieczenie dla udzielanej pożyczki. Pomoc opiekuna finansowego od momentu ubiegania się o pożyczkę, poprzez m.in. wypełnianie dokumentów aplikacyjnych, podpisanie umowy, uruchomienie

środków, skończywszy na zamknięciu pożyczki - rozliczeniu. Innowacyjność dotyczy produktów: zasady udzielania pożyczek (3), wsparcie okołofunduszowe(6).

- Fundusz – w skali województwa dolnośląskiego nie funkcjonował do tej pory taki podmiot z ofertą skierowaną do specyficznej grupy odbiorców - podmiotów ekonomii społecznej (organizacji pozarządowych, spółdzielni socjalnych) oraz osób fizycznych, które dzięki uzyskaniu poręczenia na część dotacji będą mogły założyć podmiot ekonomii społecznej - spółdzielnię socjalną lub wzmocnić istniejący podmiot poprzez wstąpienie do istniejącej spółdzielni socjalnej. Innowacyjność dotyczy produktów: zasad udzielania pożyczek (3), zasad udzielania poręczeń (4), pośrednio produktów dotyczących formy prawnej (1 i 2).

- Poręczenia dla osób fizycznych na przystąpienie lub założenie spółdzielni socjalnej kierowane wyłącznie do osób zagrożonych wykluczeniem zgodnie z art.4 ust. 1 *Ustawy o spółdzielniach socjalnych*. Innowacyjność dotyczy produktów: zasady udzielania poręczeń dla osób fizycznych zakładających bądź przystępujących do spółdzielni socjalnych (4).

- Forma prawna dająca możliwość włączenia samorządów oraz podmiotów ekonomii społecznej do Funduszu, jako organ współtworzący. Innowacyjność dotyczy produktu: Instrukcja powołania Funduszu poprzez powołanie nowego podmiotu ekonomii społecznej (spółdzielnia osób prawnych) oraz sposób zarządzania Funduszem (2).

- Operator Funduszu – podmiot ekonomii społecznej z terenu województwa, w którym będą stosowane zwrotne instrumenty finansowe, czyli dolnośląskiego. Testowane dwie formy prawne: organizacja pozarządowa z wydzielonym funduszem i spółdzielnia osób prawnych oparta o wzór działania włoskich spółdzielczych związków podmiotów ekonomii społecznej i funduszy, którymi zarządzają. Innowacyjność dotyczy produktów: produktów dotyczących formy prawnej (1 i 2).

- Odbiorcy zwrotnych instrumentów finansowych – tylko podmioty ekonomii społecznej, których głównym celem działalności nie jest generowanie zysków, ale przeznaczanie go na realizację celów statutowych. Innowacyjność dotyczy produktów: zasady udzielania pożyczek (3).

- Dostępność, tj. ocena ryzyka i weryfikacja wiarygodności podmiotów ekonomii społecznej dostosowane do ich specyfiki. Innowacyjność dotyczy produktów: zasady udzielania pożyczek (3).

- Ze względu na specyfikę grupy, którą cechuje mniejsza niż podmiotów biznesowych czy samorządów stabilność finansowa, zazwyczaj nie posiadają zabezpieczenia w majątku, opracowano Instrukcję postępowania w przypadku problemów ze ściągalnością pożyczek i odzyskiwaniem zrealizowanych poręczeń (5), która jako produkt obejmuje nie tylko windykację, ale cały szereg czynności charakteryzujący monitoring przedwindykacyjny. Monitoring przedwindykacyjny i windykacja będzie prowadzona przez te same osoby (opiekunów finansowych), którzy dzięki znajomości specyfiki podmiotów ekonomii społecznej będą w stanie w odpowiednim czasie wdrożyć właściwe procedury. Innowacyjność

produktów: instrukcję postępowania w przypadku problemów ze ściagalnością pożyczek i odzyskiwaniem zrealizowanych poręczeń (5), wsparcie okołofunduszowe (6).

Innowacyjność przejawia się wymiarze **Grupy docelowej**:

- produkt dla odbiorców, dla których nie występowało do tej pory regionalne dedykowane wsparcie dotyczące zwrotnych instrumentów finansowych i poręczeń dla osób chcących uzyskać dotację na założenie lub wstąpienie do spółdzielni socjalnej. Innowacyjność produktów: zasady udzielania pożyczek (3), zasady udzielania poręczeń (4).

- zaangażowanie w roli użytkowników Funduszu podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego. Taką szansę da tworzona na doświadczeniach włoskich spółdzielni osób prawnych.

IV. PLAN DZIAŁAŃ W PROCESIE TESTOWANIA PRODUKTU FINALNEGO

Proces testowania innowacji będzie przebiegał zgodnie z zapisami we wniosku o dofinansowanie w następujących etapach:

2. Wydzielenie Funduszu w ramach struktury organizacji pozarządowej

- podjęcie uchwały władz statutowych dot.

- a) ustanowienie koordynatora Funduszu odpowiedzialnego za organizację pracy funduszu,
 - b) powołanie i ustanowienie Komisji Funduszu mającej kompetencje do podejmowania decyzji w sprawie przyznania wsparcia finansowego podmiotom ekonomii społecznej,
 - c) podjęcie decyzji o wydzieleniu środków finansowych stanowiących kapitał Funduszu
- przelanie środków finansowych na wydzielony rachunek Funduszu.

2. Przygotowanie funkcjonowania Funduszu

- Szkolenia dla kadry Funduszu zawierające zakres zaproponowany w produkcie Wsparcie okołofunduszowe i dostosowane do potrzeb kadry Funduszu (uczestnicy otrzymają materiały opracowane przez trenerów prowadzących szkolenia).

- Opracowanie planu marketingowego Funduszu.

- Stworzenie zaplecza organizacyjno - technicznego Funduszu.

- Wykonanie materiałów promocyjno - informacyjnych Funduszu i ich dystrybucja.

- Skierowanie oferty Funduszu do podmiotów ekonomii społecznej.

- Uruchomienie podstrony Funduszu w domenie www.przedsiębiorczoscspoleczna.pl

3. Udzielanie pożyczek/poręczeń podmiotom ekonomii społecznej

Opis odbiorców do etapu testowania:

Min. 4 podmioty ekonomii społecznej (organizacje pozarządowe lub spółdzielnie socjalne) z terenu woj. dolnośląskiego, które w chwili przyznania pożyczki będą miały podpisaną umowę na realizację projektu z grantodawcą (publicznym lub prywatnym), a udzielona pożyczka będzie przeznaczona na zapewnienie płynności finansowej realizowanego projektu.

Min.1 podmiot ekonomii społecznej (organizacja pozarządowa lub spółdzielnia socjalna) z terenu woj. dolnośląskiego prowadząca lub mająca możliwość prowadzenia działalności gospodarczej - planuje się, że podmiot ten skorzysta z pożyczki na uruchomienie działalności gospodarczej lub rozwój już prowadzonej działalności gospodarczej (np. nowy produkt). Do wniosku o pożyczkę będzie załączony biznesplan przedsięwzięcia.

W sumie min. 9 pożyczek dla podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych i co najmniej jednej spółdzielni socjalnej.

Min. 1 osoba z terenu woj. dolnośląskiego starająca się o uzyskanie dotacji na założenie lub przystąpienie do już działającej spółdzielni socjalnej - planuje się udzielenie we współpracy z podmiotem przekazującym środki publiczne na utworzenie spółdzielni socjalnej lub przystąpienie do istniejącej spółdzielni socjalnej, poręczenia do maks. wysokości 20 tys. zł.

Uzasadnienie:

Dobór grupy odbiorców jak i form wsparcia wynika z przeprowadzonych badań oraz konieczności przetestowania zróżnicowanych produktów (dopasowanych do potrzeb np. pożyczka zapewniająca płynność finansową, pożyczka związana z podjęciem działalności zarobkowej) we współpracy z odbiorcami reprezentującymi różne formy prawne podmiotów ES (organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne).

Dobór grupy odbiorców poręczeń wynika z zapisów ustawy o zatrudnieniu socjalnym – definiującej grupy osób zagrożone wykluczeniem społecznym, które mogą utworzyć spółdzielnię socjalną oraz skorzystać z dotacji na utworzenie spółdzielni socjalnej lub przystąpienie do istniejącej spółdzielni socjalnej.

3.1 Udzielanie pożyczek i ich monitoring

- Dobór, przez Opiekunów finansowych, podmiotów ekonomii społecznej mogących skorzystać z Funduszu oraz przekazanie ww podmiotom informacji o roli odbiorców w etapie testowania projektu innowacyjnego.
- Współpraca Opiekuna finansowego z wyłonionymi podmiotami - testowanie wsparcia okołofunduszowego opis w pkt 4.
- Przygotowanie i złożenie wniosków o udzielenie pożyczki przez podmioty ekonomii społecznej.
- Wydanie opinii do złożonego wniosku na podstawie oceny kondycji finansowej podmiotów ekonomii społecznej w związku ze złożonymi wnioskami (opinia Opiekuna Finansowego, decyzja Funduszu).
- Przygotowanie do udzielenia pożyczki (przygotowanie i podpisanie umowy, wniesienie zabezpieczenia).
- Udzielenie pożyczki - przelanie środków.
- Monitoring pożyczkobiorców w zakresie realizacji przez nich zapisów umów między pożyczkodawcą a pożyczkobiorcą (Fundusz – podmiot ekonomii społecznej).
- Monitoring przedwindykacyjny i w uzasadnionych przypadkach windykacja należności.

3.2 Udzielanie poręczenia i współpraca z instytucją udzielającą dotacji

- Wybór „instytucji współpracującej” (np. Powiatowy Urząd Pracy) z Funduszem, udzielającej wsparcia w postaci dotacji ze środków publicznych na utworzenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej.
- Podpisanie umowy o współpracy z wybraną instytucją współpracującą.
- Udzielenie poręczenia, na wniosek osoby fizycznej, spełniającej kryteria udzielenia wsparcia określone przez instytucję współpracującą (podpisanie umowy, poinformowanie instytucji współpracującej o udzieleniu poręczenia, zabezpieczenie środków na koncie bankowym Funduszu).
- Monitorowanie wykonywania umowy z instytucją współpracującą.
- Wygaśnięcie poręczenia lub uruchomienie poręczenia w przypadku niewywiązania się przez osobę fizyczną z warunków umowy zawartej z instytucją współpracującą, za którą poręczał Fundusz i uruchomienie procedury windykacyjnej.

4. Prowadzenie Wsparcia okołofunduszowego

- Spotkanie wstępne z przedstawicielami podmiotu ekonomii społecznej - indywidualne dla każdej organizacji (diagnoza potrzeb i problemów w zakresie zarządzania finansami, określenie zasad współpracy).
- Sesje właściwe – praca podmiotu ekonomii społecznej nad Planem działań usprawniających zarządzanie finansami w związku z udzieloną pożyczką.
- Ewaluacja wsparcia.

Opis odbiorców do etapu testowania:

Min. 15 podmiotów ekonomii społecznej (organizacji pozarządowych lub spółdzielni socjalnych) z terenu woj. dolnośląskiego, w tym:

- podmioty ekonomii społecznej, które uzyskają pożyczkę z Funduszu,
- podmioty ekonomii społecznej, które nie uzyskują pożyczki z Funduszu, ale zainteresowane będą skorzystaniem ze wsparcia okołofunduszowego.

Uzasadnienie:

Podczas przeprowadzonych przez Realizatorów konsultacji z odbiorcami potwierdziło się, iż zainteresowanie skorzystaniem z Funduszu jest duże, jednak Fundusz na etapie testowania ma ograniczone zasoby finansowe. Dobierając odbiorców w wymiarze testowania ww produktu braliśmy pod uwagę:

- wszystkie podmioty korzystające z pożyczek po raz pierwszy, muszą skorzystać z Wsparcia okołofunduszowego, którego celem jest zmniejszenie ryzyka niespłacenia wziętej pożyczki, czemu ma służyć diagnoza dokonana w zakresie zarządzania finansami u podmiotu ekonomii społecznej.
- chęć sprawdzenia czy przedstawiony produkt wpływa i w jakim stopniu na zwiększenie trwałości funkcjonowania danego podmiotu ekonomii społecznej także bez udzielania pożyczki.

5. Tworzenie Funduszu w oparciu o formę spółdzielni osób prawnych

- Dobór grupy docelowej – użytkowników - potencjalnych członków spółdzielni.
- Uzgodnienie ostatecznej wersji statutu spółdzielni osób prawnych oraz innych dokumentów regulujących działanie spółdzielni.
- Rejestracja spółdzielni osób prawnych.

Opis użytkowników do testowania:

Min. 2 podmioty ekonomii społecznej z pośród członków partnerstwa realizującego projekt „Fundusz Pożyczkowo - Poręczeniowy jako narzędzie zapewnienia trwałości instytucji ekonomii społecznej”

Min. 1 spółdzielnia socjalna z terenu woj. Dolnośląskiego.

Min. 1 samorząd terytorialny z terenu woj. Dolnośląskiego.

Uzasadnienie:

Na podstawie doświadczeń zebranych podczas wizyty studyjnej we Włoszech (tj. spółdzielnia zrzeszająca podmioty ekonomii społecznej) oraz na podstawie analizy prawnej, jako docelową formę prawną funkcjonowania Funduszu przyjęto formę spółdzielni osób prawnych. Forma prawna funkcjonowania Funduszu w sposób najbardziej optymalny i jak najmniej skomplikowany zabezpiecza środki finansowe wnoszone przez podmioty współtworzące Fundusz. Taka forma pozwoli jednocześnie na ograniczenie zarówno obaw jak i faktycznego ryzyka utraty środków przez podmiot przystępujący do Funduszu. Przyjęta forma umożliwi w sposób przejrzysty zarówno funkcjonowanie Funduszu (obowiązek przechodzenia lustracji), jak i współuczestniczenie w decydowaniu o udzielonym wsparciu przez podmioty partycypujące w kosztach, co zwiększy chęć członków do wnoszenia środków finansowych do Funduszu.

Monitoring przebiegu testowania będzie prowadzony zgodnie z zapisami we wniosku

Informacje o przebiegu testowania produktów będą zbierane przez kadrę Funduszu (koordynatora Funduszu, opiekunów finansowych) oraz kadrę projektu. Zostaną wykorzystane następujące źródła danych:

Ad. 1. Dokumenty dostarczone przez organizację w ramach której zostanie wydzielony Fundusz (np. uchwały władz).

Ad. 2. Ankiety po szkoleniu, analiza działań przeprowadzonych przez kadrę Funduszu i realizatorów projektu w ramach realizacji elementów planu marketingowego Funduszu; zebranie opinii grup docelowych na temat materiałów promocyjnych, strony www, organizacji zaplecza Funduszu.

Ad.3. Zestawienie udzielonych informacji na temat Funduszu (osobiście, telefonicznie, e-mailowo), Dokumenty (wniosek, harmonogram spłat, załączniki) dostarczone na etapie aplikowania o pożyczkę/poręczenie, wywiady z odbiorcami i „instytucją współpracującą” przy poręczeniach przeprowadzone przez kadrę Funduszu, analiza wykorzystania narzędzi z produktu Wsparcie okołofunduszowe.

Ad. 4. Analiza wykorzystania narzędzi z produktu Wsparcie okołofunduszowe, opinia kadry Funduszu, opinia odbiorców.

Ad. 5. Notatki ze spotkań z potencjalnymi członkami założycielami.

Zebrane dane będą analizowane w ramach spotkań Grupy Sterującej Partnerstwem i spotkań roboczych. W skład Grupy Sterującej Partnerstwem wchodzi podmioty ekonomii społecznej (a więc podmioty mieszczące się w kategorii zarówno odbiorców, jak i użytkowników produktów). Dodatkowo na spotkania robocze będą zapraszani uczestnicy testowania - przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej będący odbiorcami usług Funduszu, przedstawiciele użytkowników - podmiotów ekonomii społecznej, jednostek samorządu terytorialnego. Monitoring będzie służył bieżącej ocenie możliwości zastosowania testowanych rozwiązań i ich wpływu na trwałość podmiotów ekonomii społecznej.

HARMONOGRAM ETAPU TESTOWANIA		Miesiące											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Wydzielenie Funduszy w ramach struktury organizacji pozarządowej	■											
2	Przygotowanie funkcjonowania Funduszu	■	■										
3	Udzielanie pożyczek/poręczeń podmiotom ekonomii społecznej		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
3.1	Udzielanie pożyczek i ich monitoring		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
3.2	Udzielanie poręczeń i współpraca z instytucją udzielającą dotacji		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4	Prowadzenie Wsparcia okołofunduszowego		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
5	Tworzenie Funduszu w oparciu o formę spółdzielni osób prawnych								■	■	■	■	■

V. SPOSÓB SPRAWDZENIA CZY INNOWACJA DZIAŁA

Ocena wyników testowania będzie zawierała:

- Stopień realizacji założonych etapów testowania
- Analizę produktu finalnego (poszczególnych jego elementów)

Podczas oceny wyników testowania zostaną wykorzystane dane zgromadzone podczas monitoringu oraz spotkań Grupy Sterującej Partnerstwem, spotkania robocze, w których udział będą też brali przedstawiciele odbiorców i użytkowników (Zadanie z wniosku o dofinansowanie: Analiza rzeczywistych efektów prowadzone przez FAL). Ewaluacja zewnętrzna zostanie przeprowadzona przez podmiot/osobę wybraną po zatwierdzeniu Strategii.

Ocena wyników testowania będzie odnosiła się do następujących kwestii:

Produkty finalne (1, 3): Fundusz w ramach organizacji pozarządowej i udzielanie pożyczek

- Wpływ procedur zarządczych w Funduszu w ramach organizacji pozarządowej na stabilizację i rozwój Funduszu, w tym kapitału finansowego Funduszu;
- Adekwatność procedur pożyczkowych Funduszu do możliwości podmiotów ekonomii społecznej (potencjalnych pożyczkobiorców);
- Skuteczność procedur Funduszu w procesie windykacji pożyczek;
- Wpływ Funduszu na rozwój i stabilizację działalności podmiotów ekonomii społecznej.

Produkt finalny (4): Udzielanie poręczeń

- Adekwatność procedur poręczeniowych Funduszu do możliwości osób fizycznych z grup znajdujących się w trudniejszym położeniu, chcących założyć spółdzielnię socjalną lub wstąpić do istniejącej spółdzielni socjalnej;
- Adekwatność procedur poręczeniowych do potrzeb instytucji współpracującej (np. Urzędu Pracy) przyznających dotację na założenie spółdzielni socjalnej lub przystąpienie do już działającej spółdzielni socjalnej.

Produkt finalny (element 6): Wsparcie okołofunduszowe

- Jakość i adekwatność wsparcia w opinii podmiotów ekonomii społecznej, które skorzystają ze wsparcia;
- Skuteczność wsparcia, rozumiana jako zainicjowanie wdrożenia zmian usprawniających system zarządzania finansami.

Produkt finalny (element 2): Fundusz w formie spółdzielni osób prawnych

- Ograniczenia i możliwości związane z powołaniem Funduszu w formie spółdzielni osób prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem roli samorządu w tym procesie;
- Wartość dodana formy spółdzielni osób prawnych dla skuteczności działania Funduszu.

Podstawowe założenia metodologii ewaluacji produktu finalnego

Elementy produktu	Zalecane źródła informacji i wielkość próby	Zalecane metody ewaluacji
Zasady udzielania pożyczek i sposób zarządzania Funduszem w formie organizacji pozarządowej	1. Wszyscy pożyczkobiorcy, którzy uzyskali pożyczkę 2. Wybrani potencjalni pożyczkobiorcy (próba ok. 150 PES z Dolnego Śląska) 3. PES, którzy starali się o pożyczkę, ale jej nie otrzymali 4. Wybrani pożyczkobiorcy (ze względu na typ organizacji, np. – ok. 2-4 PES) 5. Kadra zarządzająca funduszem 6. Analiza dokumentu 7. Eksperti zewnętrzni, np. PAFPIO, FISE	1. Badanie ankietowe CAWI 2. Badanie CAWI 3. ITI (wywiad telefoniczny) 4. Analiza przypadku 5. IDI (indywidualny wywiad pogłębiony) 6. Analiza porównawcza procedur Funduszu z innymi funduszami pożyczkowymi 7. Badanie eksperckie procedur – panel lub metoda delficka (badanie ankietowe - konsultacja instrukcji – ponowna konsultacja i badanie ankietowe)
Zasady udzielania poręczeń	1. Przedstawiciel/e instytucji współpracującej (np. Urząd Pracy) 2. Osoba starająca się o poręczenie 3. Powiatowe Urzędy Pracy z terenu województwa 4. Analiza dokumentów	1. 1-2 Wywiady indywidualne 2. 1 Wywiad indywidualny 3. Ankieta internetowa (CAWI) 4. Procedury przyznawania poręczenia
Wsparcie okołofunduszowe	1. Osoby korzystające ze wsparcia okołofunduszowego 2. Osoby uczestniczące w szkoleniach dla kadry Funduszu 3. 2-3 organizacje, które	1. Ankiety jakości usługi, po każdej wizycie doradczej wypełnienie ankiety na temat satysfakcji klienta 2. Ankiety jakości szkoleń –

	korzystały z pożyczki oraz z wsparcia okołofunduszowego 4. Przedstawicie/ki ok. 6 PES 5. Kadra Funduszu (ok. 3 osób) 6. Wszystkie podmioty korzystające ze wsparcia okołofunduszowego, po zakończeniu wsparcia pod kątem jego skuteczności dla zarządzania finansami	PAPI i wywiad grupowy 3. Ankiety jakości szkoleń – PAPI, ankieta audytoryjna, Ankiety wypełniane po każdym szkoleniu 4. Analiza przypadku (case study) 5. FGI z przedstawicielami/kami podmiotów korzystających z wsparcia 6. IDI (Pogłębiony wywiad indywidualny) 7. CAWI (ankieta internetowa)
Model Funduszu w formie spółdzielni osób prawnych	1. Przedstawiciele podmiotów - założycieli spółdzielni 2. Osoby z innych organizacji prowadzących podobne formy wsparcia, np. doradcy za zakresu ekonomii społecznej z innych ośrodków Sieci SPLOT.	1. Fokus 2. Panel ekspertów

Ewaluator zewnętrzny do oceny produktu finalnego zostanie wybrany w drodze konkursu ofert. Oferty będą oceniane z uwzględnieniem następujących kryteriów: Koncepcja ewaluacji, Cena brutto, Doświadczenie.

VI. STRATEGIA UPOWSZECHNIANIA

1. Cel działań upowszechniających

Działania upowszechniające w projekcie, zgodnie z zapisami we wniosku o dofinansowanie, trwają od października 2011r. Celem upowszechnienia w całym projekcie będzie zwiększenie kapitału finansowego Funduszu oraz pozyskanie użytkowników – potencjalnych spółdzielców oraz jak najszersze poinformowanie adresatów upowszechnienia o roli Funduszu w zapewnianiu trwałości funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej.

2. Grupy, do których będą kierowane działania upowszechniające

Ważnym elementem działań upowszechniających jest zainteresowanie produktem - Funduszem jak najszerszego grona adresatów, dlatego też działania upowszechniające skierowane będą w szczególności do:

- a) przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej (organizacji pozarządowych i spółdzielni socjalnych) reprezentowanych przez osoby zarządzające;
- b) przedstawiciele samorządów lokalnych reprezentowanych w szczególności przez osoby decyzyjne w tym: prezydenci, burmistrzowie, starostowie, wójtowie lub ich zastępcy/członkowie Zarządów, do których kierowana będzie informacja o możliwościach i korzyściach funkcjonowania Funduszu. W 195 jednostkach samorządu terytorialnego funkcjonuje 8 prezydentów, 26 starostów, 78 wójtów, 83 burmistrzów - jest to grupa potencjalnych adresatów upowszechnienia;
- c) do pełnomocników ds. organizacji pozarządowych w samorządach różnych szczebli działających w województwie dolnośląskim (na Dolnym Śląsku. wg aktualnej bazy Realizatorów funkcjonuje 195 pełnomocników ds. organizacji pozarządowych, odpowiedzialnych za współpracę z sektorem pozarządowym w samorządach gminnych, powiatowych i województwie;
- d) mediów, w tym branżowych i lokalnych;
- e) opinii publicznej;
- f) decydentów;

Dotarcie z informacją do jak najszerszego grona zainteresowanych przyczyni się do promocji i upowszechnienia produktu finalnego - Funduszu, a co z tym związane, do uzyskania uznania społecznego dla wyżej wymienionego produktu.

3. Plan działań i ich charakterystyka

Bazując na badaniach własnych, a także powszechnie dostępnych danych, głównym problemem, z jakim borykają się podmioty ekonomii społecznej jest zachowanie płynności finansowej i stabilności funkcjonowania, która umożliwiłaby realizację wyznaczonych przez te podmioty celów. Większość podmiotów ekonomii społecznej nie posiada żadnego majątku, nie generuje zysku z działalności, co

sprawia, iż oferowane na rynku produkty finansowe (kredyt/pożyczka) nie są dla nich dostępne. Odpowiedzią na potrzebę badanych jest utworzenie Funduszu.

Przedmiotem upowszechniania jest Fundusz składający się z kompilacji następujących części:

1. Instrukcja powołania Funduszu w ramach funkcjonującego podmiotu ekonomii społecznej (stowarzyszenie) oraz sposób zarządzania Funduszem.
2. Instrukcja powołania Funduszu poprzez powołanie nowego podmiotu ekonomii społecznej (spółdzielnia osób prawnych) oraz sposób zarządzania Funduszem.
3. Zasady udzielania pożyczek dla podmiotów ekonomii społecznej.
4. Zasady udzielania poręczeń dla osób fizycznych zakładających bądź przystępujących do spółdzielni socjalnych.
5. Instrukcja postępowania w przypadku problemów ze ściągalnością pożyczek i odzyskiwaniem zrealizowanych poręczeń.
6. Zasady udzielania wsparcia okołofunduszowego dla podmiotów ekonomii społecznej.

Upowszechnienie będzie miało trzy etapy, uzależnione od zaawansowania pracy nad produktem finalnym.

Okres październik 2011 - październik 2012 - działania będą się skupiać na rozpowszechnianiu informacji o ofercie Funduszu, promowaniu realizacji projektu innowacyjnego zarówno wśród odbiorców, jak i użytkowników; z użytkownikami dodatkowo będzie nawiązywana współpraca pod kątem ich potencjalnego udziału w tworzeniu/przystąpieniu/wniesienia środków do Funduszu.

Okres październik 2012 - styczeń 2013 - edukacja potencjalnych udziałowców Funduszu w tym: członków zarządu organizacji pozarządowych, spółdzielni socjalnych, osób reprezentujących jednostki samorządu terytorialnego. Uzupełnieniem edukacji będzie udział potencjalnych użytkowników w wizycie studyjnej we Włoszech pokazujący model działania podmiotów dysponujących Funduszem pożyczkowym dla podmiotów ekonomii społecznej.

Okres luty 2013 - wrzesień 2013 - szerokie upowszechnienie rezultatów projektu innowacyjnego oraz zwalidowanych elementów produktu finalnego, na terenie woj. dolnośląskiego oraz innych regionach kraju.

Upowszechnianie przebiegać będzie z wykorzystaniem następujących narzędzi:

- a) Indywidualne spotkania o charakterze informacyjno – promocyjnym o Funduszu, w tym o jego możliwościach i korzyściach w celu zainteresowania i zachęcenia do wdrażania Funduszu. Spotkania z burmistrzami, wójtami, prezydentami, osobami zasiadającymi w zarządach podmiotów ekonomii społecznej. Informowanie poprzez podstronę Funduszu oraz promocja tejże strony jako przewodnika

- online po Funduszu (adres strony będzie zawarty w treści wszystkich informacji dotyczących projektu i ukazujących się w mediach oraz witrynach internetowych dołączony zostanie do materiałów promocyjnych rozdawanych w trakcie spotkań i konferencji);
- b) Wysyłkę mailową zawierającą informację o Funduszu z baz Realizatorów projektu;
 - c) Wysyłkę pocztą tradycyjną informacji o Funduszu do przedstawicieli administracji publicznej;
 - d) Publikacje informacji w Internecie, w tym portalach branżowych (np. ngo.pl);
 - e) Informacje w radio w audycjach branżowych;
 - f) Informacje w biuletynach urzędowych oraz biuletynach branżowych (np. Dobre praktyki EFS);
 - g) Prezentację testowanego narzędzia podczas innych wydarzeń poza projektowych m.in: seminaria, szkolenia organizowane przez Centra Przedsiębiorczości Społecznej, Konwent Starostów, Forum Pełnomocników ds. organizacji pozarządowych, spotkania Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia, zespół ds. poddziałania 5.4.2 PO KL itp.;
 - h) Promocja Funduszu jako formy wsparcia podmiotów ekonomii społecznej poprzez udział w wydarzeniach organizowanych w całej Polsce dotyczących ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej - organizowane m.in. przez federacje branżowe i terytorialne np. Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT;
 - i) Publikacja upowszechniająca wypracowane narzędzie;
 - j) Szkolenia dla potencjalnych użytkowników z zakresu tworzenia i funkcjonowania Funduszu. Szkolenie obejmować będzie 2 grupy, średnio 15 osobowe. Odbędą się dwa dwudniowe szkolenia + wizyta studyjna we Włoszech. Obszary tematyczne podczas szkolenia dotyczyć będą m.in.: a) oferty Funduszu skierowanej do podmiotów ekonomii społecznej, b) możliwości prawnych Funduszu, c) struktury Funduszu, d) celów Funduszu, e) doświadczeń i praktyk włoskich;
 - k) Użytkownikami Funduszu w wymiarze upowszechnienia będzie 30 przedstawicieli potencjalnych udziałowców Funduszu, w tym: członkowie zarządu organizacji pozarządowych, spółdzielni socjalnych, reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego.

Realizatorzy na poziomie wniosku zaplanowali działania dotyczące szkoleń z zakresu tworzenia i funkcjonowania Funduszu w ramach działań mainstreamingowych, jednak po przeanalizowaniu zakresu i charakterystyki działań upowszechniających uznano, iż działania szkoleniowo – edukacyjne powinny łączyć się z szeroką informacją i przez to również edukacją na poziomie upowszechniania.

W porównaniu z zapisami we wniosku o dofinansowanie, zmianie uległy zadania: Upowszechnienie i włączenie do głównego nurtu oraz Współpraca ponadnarodowa. Uznaliśmy, że bardziej celowe jest wprowadzenie na etapie upowszechniania działań edukacyjnych dla potencjalnych użytkowników i wizyty we Włoszech. Działania upowszechniające będą bardziej efektywne i będą wspierać prowadzony w tym samym czasie etap testowania Funduszu w formie spółdzielni osób prawnych, ponieważ to właśnie w analogicznej formie funkcjonują tego typu rozwiązania we Włoszech.

Dodatkowym działaniem mającym walor upowszechniania będzie współpraca z realizatorami podobnych projektów innowacyjnych z innych województw, np. z woj. podlaskiego.

VII. STRATEGIA WŁĄCZANIA DO GŁÓWNEGO NURTU POLITYKI

1. Cel działań włączających produkt do głównego nurtu polityki

Przedmiotem podlegającym upowszechnianiu i włączaniu do głównego nurtu polityki (okres realizacji) jest Fundusz dla podmiotów ekonomii społecznej dysponujący zwrotnymi instrumentami finansowymi i poręczeniami dla osób, chcących założyć lub wstąpić do istniejącej spółdzielni socjalnej i uzyskać na ten cel dotację ze środków publicznych. Celem działań włączających produkt finalny do głównego nurtu polityki i praktyki (ang. mainstreaming) jest zwiększenie ilości dokumentów o charakterze strategicznym i planistycznym (strategie, plany, programy) zawierających zapisy dotyczące zwrotnych instrumentów finansowych dla podmiotów ekonomii społecznej oraz środków na realizację tego typu instrumentów.

Działania włączające do głównego nurtu polityki i praktyki oraz upowszechniające są ze sobą powiązane i jako całość stworzą szansę na zmiany w rozwoju i zapewnieniu trwałości funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej na Dolnym Śląsku.

2. Grupy docelowe działań włączających produkt do głównego nurtu polityki i praktyki oraz charakterystyka działań

W celu zapewnienia największej skuteczności wprowadzenia do głównego nurtu polityki i praktyki, do działań upowszechniających i wdrażających zostały dobrane odpowiednie grupy docelowe. W projekcie będzie występował **mainstreaming wertykalny**, który angażuje otoczenie polityczne i decydentów różnych szczebli w celu przekonania ich do uwzględniania opracowanych i przetestowanych produktów projektu innowacyjnego „Fundusz Pożyczkowo - Poręczeniowy jako narzędzie zapewnienia trwałości instytucji ekonomii społecznej”.

Strategia włączania do głównego nurtu polityki realizowana będzie w oparciu o grupy:

- Przedstawiciele Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej w 16 województwach, ze względu na zlokalizowanie w tych ośrodkach odpowiedzialności za opracowanie i monitorowanie wieloletnich planów rozwoju ekonomii społecznej;
- Przedstawiciele Rządowego zespołu ds. rozwiązań systemowych ekonomii społecznej;
- Stałej Konferencji Ekonomii Społecznej;
- Przedstawiciele ciał konsultacyjno - doradczych w tym Komitetu i Podkomitetów Monitorujących Program Operacyjny Kapitał Ludzki, oraz ciał powołanych w kolejnym okresie programowania funduszy UE;

- Grupy robocze powołane w ramach prac Podkomitetów w tym m.in Grupa Robocza ds. Integracji Społecznej;
- Członkowie rad pożytku publicznego i innych tego typu ciał;
- Członkowie federacji organizacji pozarządowych oraz związków samorządów, w tym Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych, Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, Związku Miast Polskich.
- Regionalna Sieć Tematyczna w woj. Dolnośląskim, która stanowić będzie ważną rolę docierania z informacją do różnych szczebli decyzyjnych poprzez zróżnicowany jej skład (spotkania, konsultacje).
- Politycy oraz administracja publiczna zajmująca się wsparciem i rozwojem organizacji pozarządowych oraz spółdzielni socjalnych - pełnią istotną rolę z punktu widzenia upowszechniania i możliwości włączenia produktu w główny nurt polityki oraz umożliwia wpisanie produktu w polityki regionalne i centralne (np. Departament Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej).

Istotnymi dokumentami strategicznymi włączającymi i uwzględniającymi instrumenty zwrotne finansowe dla podmiotów ekonomii społecznej są:

1. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku;
2. Wieloletnie Plany Rozwoju Ekonomii Społecznej dla poszczególnych województw;
3. Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;
4. Plany, strategie, dokumenty dotyczące funduszy europejskich 2014-2020.

Powołana zostanie Grupa robocza (od stycznia 2012 - do końca realizacji projektu) do spraw włączania do głównego nurtu i upowszechniania polityki, kierowana przez przedstawiciela lidera projektu i wspierana przez Koordynatora ds. upowszechniania i mainstreaming'u. Grupa wspierać będzie planowanie, koordynację i sprawować opiekę merytoryczną zaplanowanych działań:

1. Spotkania z udziałem przedstawicieli otoczenia politycznego i instytucji podejmujących decyzję w zakresie polityk regionalnych.
2. Spotkania z członkami Regionalnej Sieci Tematycznej.
3. Udział w konsultacjach Wieloletnich Planów Rozwoju Ekonomii Społecznej.
4. Udział w konsultacjach Planów Działań na rok 2013 Województwa Dolnośląskiego.
5. Konsultacje z przedstawicielami Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej - w celu wprowadzenia zapisów zmian do planów oraz podmiotami prowadzącymi instytucje wspierające ekonomię społeczną z poszczególnych województw.

6. Udział w konsultacjach prowadzonych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego dokumentów m.in. Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL.
7. Przygotowywanie ekspertyz, analiz, udział w konsultacjach, współpraca z członkami ciał konsultacyjno – doradczych.
8. Wysyłkę tradycyjną dotyczącą wypracowanego narzędzia i efektów stosowania innowacyjnego narzędzie do Przedstawicieli JST w tym Prezydenta Miasta Wrocławia, Zarządu Województwa Dolnośląskiego, Urzędu Wojewódzkiego, Podkomitetu Monitorującego PO KL na Dolnym Śląsku, Komisji Dialogu Społecznego, Regionalnej Sieci Tematycznej.
9. Współpraca z realizatorami projektów systemowych dotyczących ekonomii społecznej z PO KL (w tym projektu 1.19).

Wyżej wymienione działania będą prowadzone na bieżąco, w zależności od harmonogramu prowadzonych prac nad dokumentami strategicznymi.

VIII. KAMIENIE MIŁOWE II ETAPU PROJEKTU

1. Dobór podmiotów ekonomii społecznej biorących udział w pierwszej turze pożyczek (2-3 miesiąc testu). Ze względu na ograniczone środki Funduszu, może być trudno dopasować wielkość, czas, cel pożyczek, rodzaj podmiotów ekonomii społecznej do warunku testu (etap 3.1 w harmonogramie etapu testowania).

HARMONOGRAM ETAPU TESTOWANIA		Miesiące											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Wydzielenie Funduszy w ramach struktury organizacji pozarządowej												
2	Przygotowanie funkcjonowania Funduszu												
3	Udzielanie pożyczek/poręczeń podmiotom ekonomii społecznej												
3.1	Udzielanie pożyczek i ich monitoring												
3.2	Udzielanie poręczeń i współpraca z instytucją udzielającą dotacji												
4	Prowadzenie Wsparcia okołofunduszowego												
5	Tworzenie Funduszu w oparciu o formę spółdzielni osób prawnych												

Kamienie milowe

2. Tworzenie Funduszu w formie spółdzielni osób prawnych (8-9 miesiąc testu) - kluczowe będzie przekonanie przynajmniej jednego samorządu do zaangażowania się w tworzenie funduszu lub wystarczającą liczbę podmiotów ekonomii społecznej z odpowiednim kapitałem (etap 5 w harmonogramie etapu testowania).

3. Praca opiekunów finansowych i dopasowanie ich formy pracy do rodzaju udzielanego wsparcia: etap udzielania pożyczki, wsparcie okołofunduszowe, w odpowiednim momencie wdrożenie monitoringu przedwindykacyjnego i w razie konieczności windykacji. Dużą rolę będzie odgrywać relacja opiekun - przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej.

IX. ANALIZA RYZYKA

1. Identyfikacja potencjalnych zagrożeń

Załącznik nr 3 do Strategii zawiera szczegółowe oszacowanie prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Na etapie upowszechniania i testowania innowacji mogą pojawić się zagrożenia wewnętrzne, których 5 na 17 zidentyfikowanych zagrożeń określono jako mające istotny potencjalnie wpływ na projekt.

Zidentyfikowane zagrożenia dotyczą następujących kontekstów:

- Niewystarczające zainteresowanie i zaangażowanie w projekt grup docelowych (niewystarczające zainteresowanie, uczestnictwo nieodpowiednich osób w procesie edukacyjnym, niedostrzeganie potrzeb wsparcia podmiotów ekonomii społecznej poprzez instrumenty zwrotne wśród przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego);
- Nieefektywność szkoleń zarówno na etapie testowania (dla kadry Funduszu), jak i upowszechnienia (dla użytkowników);
- Brak wkładów do Funduszu ze strony podmiotów ekonomii społecznej i/lub jednostek samorządu terytorialnego, niewystarczające środki w Funduszu i obawa przed utratą środków wniesionych do funduszu wśród użytkowników;
- Problemy z wprowadzeniem zapisów o zwrotnych instrumentach finansowych dla podmiotów ekonomii społecznej do dokumentów strategicznych i prawa lokalnego;
- Obawy lub niechęć do zaproponowanej formuły prawnej Funduszu oraz brak zaufania do Realizatorów projektu;
- Problemy z ewentualną egzekucją przekazanych pożyczek i koniecznością realizacji poręczeń;
- Problemy organizacyjne, m.in. zbyt trudna dokumentacja, problemy kadrowe, trudności z weryfikacją danych dot. wiarygodności podmiotów ekonomii społecznej.

2. Sposób ograniczenia najważniejszych zagrożeń

Potencjalne problemy będą niwelowane poprzez systemowe zarządzanie ryzykiem. Każde ze zidentyfikowanych zagrożeń zakłada ich ograniczenie w dwóch wymiarach: przeciwdziałania i niwelowania skutków w przypadku zaistnienia nazwanych trudności.

Zarządzanie ryzykiem będzie ukierunkowane na podejmowane działań w zakresie:

1. Wykorzystania potencjału Realizatorów (5 regionalnych instytucji), w tym:
 - doświadczenia Realizatorów (prowadzenie Centrów Przedsiębiorczości Społecznej o charakterze regionalnym i subregionalnym, inkubatory i ośrodki wsparcia organizacji pozarządowych, projekty

dotacyjne dla nowo tworzonych i już istniejących spółdzielni socjalnych, inne projekty kierowane do sektorów pozarządowego i publicznego o charakterze regionalnym i lokalnym, organizacja Forów Pełnomocników ds. organizacji pozarządowych);

- współpraca z ponad 150 podmiotami ekonomii społecznej na obszarze województwa, 50 jednostkami samorządów terytorialnych, wojewódzkimi oraz krajowymi sieciami współpracy organizacji pozarządowych;
 - zasobów kadrowych Realizatorów oraz instytucji współpracujących;
 - prowadzenie lokalnych i regionalnych kanałów komunikacji z sektorem ekonomii społecznej i jednostkami samorządów terytorialnego (serwisy internetowe, grupy mailowe, stałe fora współpracy);
 - współdziałanie z osobami odpowiedzialnymi w jednostkach samorządu terytorialnego na szczeblu lokalnym za rozwiązywanie problemów społecznych oraz współpracę z organizacjami pozarządowymi.
2. Pokazanie odbiorcom oraz użytkownikom mocnych stron, korzyści oraz zasad udziału w tworzonym Funduszu (w tym konkretne wyliczenia, analizy i ekspertyzy prawne).
 3. Indywidualne wsparcie odbiorców oraz użytkowników w procesie korzystania lub udziału w Funduszu.
 4. Włączanie użytkowników w aktywne zarządzanie Funduszem.
 5. Dostosowywanie regulaminów i zasad Funduszu do potrzeb odbiorców z zachowaniem bezpieczeństwa wydatkowania środków publicznych.
 6. Udział w działaniach włączających do głównego nurtu polityki oraz upowszechniających projektu osób, będących członkami ciał doradczych i monitorujących (członkowie Komitetu Monitorującego KM PO KL, Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia, Podkomitetu Monitorującego PO KL w woj. dolnośląskim).

LISTA ZAŁĄCZNIKÓW:

Załącznik nr 1. Wstępna wersja produktu finalnego projektu innowacyjnego „Fundusz Pożyczkowo - Poręczeniowy jako narzędzie zapewnienia trwałości instytucji ekonomii społecznej” składający się z następujących części:

- 1.1 Instrukcja powołania Funduszu w ramach funkcjonującego podmiotu ekonomii społecznej (stowarzyszenie) oraz sposób zarządzania Funduszem.
- 1.2 Instrukcja powołania Funduszu poprzez powołanie nowego podmiotu ekonomii społecznej (spółdzielnia osób prawnych) oraz sposób zarządzania Funduszem.
- 1.3 Zasady udzielania pożyczek dla podmiotów ekonomii społecznej.
- 1.4 Zasady udzielania poręczeń dla osób fizycznych zakładających bądź przystępujących do spółdzielni socjalnych.
- 1.5 Instrukcja postępowania w przypadku problemów ze ściągalnością pożyczek i odzyskiwaniem zrealizowanych poręczeń.
- 1.6 Zasady udzielania wsparcia okołofunduszowego dla podmiotów ekonomii społecznej.

Załącznik nr 2. „Raport z Badania Dotyczącego Możliwości Stworzenia i Rozwoju Funduszu Pożyczkowo – Poręczeniowego dla Podmiotów Ekonomii Społecznej w Województwie Dolnośląskim”.

Załącznik nr 3. Szczegółowa analiza ryzyka.

Podpisy Podmiotów składających Strategię

1. Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych (lider)

2. Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „SZANSA”

3. Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych

4. Forum Aktywności Lokalnej

5. Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej

